

Za Prahu udržitelnou a sousedskou

Když začátkem března vypukla pandemie koronaviru v České republice, ukázala Praha jinou, neturistickou tvář. Ustal ruch, na který jsme byli zvyklí. Zavřely bary a restaurace, které místním lidem zůstávaly nedostupné. Ulice se vylidnily, atrakce, které se nacházely ve veřejném prostoru přestaly náhle fungovat. Na trh se postupně vrátily byty, které ještě před časem sloužily jako nelegální ubytování hotelového typu. Centrum, kterému se Pražané vyhýbali, se dnes dá s klidem projít a jeho krása zase vyniká. Pojďme současné situace využít k zamyšlení nad skutečnými potřebami místních. Pojďme debatovat o nastavení udržitelného turismu, politiky bydlení a územního rozvoje Prahy.

Do Prahy přijelo minulý rok přibližně osm milionů turistů. Čísla zveřejněná Českým statistickým úřadem ale ukazují návštěvnost pouze v oficiálních ubytovacích zařízeních. Není možné do nich započítat krátkodobé ubytovací kapacity. Celkové číslo je tak pravděpodobně zhruba o třetinu vyšší. Třikrát větší Berlín má dnes méně turistů než naše hlavní město. Pro řadové obyvatele, kteří v Praze **bydlí, žijí a utváří ji**, představuje turismus závažný problém.

Nekontrolovaný byznys mění charakter Prahy. Vytlačuje místní obyvatele a nahrazuje lokální atmosféru založenou na komunitním životě a sousedství bezduchým Disneylandem, finančně nedostupným bydlením a byznysovými projekty, ze kterých má užitek jen úzká skupina lidí. Ubývá služeb, které jsou pro normální život zásadní a přibývá těch, které slouží jen turistickým účelům.

Když dnes vidíme ulice bez turistů, zavřené obchody s předraženými suvenýry, vidíme i další věci: nakolik se centrum města odcizilo lidem, kteří město tvoří – obyvatelům. S větší a větší rychlostí se z Prahy ztrácí život, s lidmi mizí i paměť místa. Běžní občané mají v Praze problém žít, genius loci města a dobrých vztahů v něm byl nahrazen vidinou rychlého zisku.

Udržitelným městem může být pouze takové, které dokáže dbát na potřeby svých obyvatel, chránit je a společně s nimi myslet na budoucnost.

Proto **požadujeme zahájení veřejné debaty** (například formou veřejných diskuzí nebo kulatých stolů) nad těmito body:

- 1. Omezení tzv. krátkodobých pronájmů pouze na sdílení bytů.** Pod rouškou “sdílení” a “pronajímání” se provozují ubytovací služby ve 14 000 bytech, které často po desítkách patří velkým poskytovatelům a z 80% je tvoří celé byty nabízené jako hotelové pokoje. Tyto byty by mohly sloužit až třiceti tisícům Pražanům jako bydlení, což by do našich ulic vracelo principy sousedství a vztahu k domovu. Sdílet by mělo být možné pouze jeden vlastní byt, ve kterém majitel skutečně bydlí.
- 2. Důraz na dostupné a kvalitní bydlení.** Ceny bydlení rostou dvakrát rychleji než mzdy a Praha se tak stává nedostupnou i pro střední třídu, rodiny s dětmi, studenty či důchodkyně. Výstavba bytů v posledních letech roste, ale luxusní a investiční byty nijak větší dostupnost bydlení nezajišťují. Naopak často přispívají k gentrifikaci, zvyšování cen bydlení v okolí a vymísťování nízkopříjmových skupin obyvatel. Musíme začít stavět obecní a družstevní bydlení a po soukromých developerech požadovat podíl dostupného nájemního bydlení k zajištění sociální rozmanitosti města. Samosprávy by také měly podpořit programy Bydlení především, které úspěšně ukončují bezdomovectví. Koronavirová krize nám ukázala, jak zásadní roli hraje domov pro naše bezpečí.
- 3. Nerozšiřování letiště.** Do Prahy létá každoročně čím dál tím víc lidí. Většina z nich tu zůstane na necelé tři dny. Velká část z nich používá krátkodobé pronájmy a narušuje soukromí lidí, kteří v domech s nelegálními hotely žijí. Rozšíření počítá s tím, že by letiště do roku 2028 mělo zdvojnásobit své kapacity: v roce 2019 odbavilo necelých 17 milionů lidí, dostavba má umožnit odbavení 30 milionů ročně. Investice je v rozporu s ekologickými limity planety i s platným hodnocením vlivu záměru na životní prostředí. Inspirovat se Praha může třeba v Barceloně, která ohlásila, že letiště už dále rozšiřovat nebude nebo v Británii, kde soud rozšíření letiště označil za nelegální s ohledem na klimatickou krizi. Navíc padesát pět miliard, které stát plánuje na zvyšování kapacity letiště utratit, by mohlo sloužit k výstavbě zhruba dvaceti tisíc dostupných bytů. Ty jsou v největší bytové krizi a na počátku klimatické krize rozhodně více potřeba, než rozšíření letiště Ruzyně.
- 4. Podporu lokálním podnikům a službám, které pečují o běžný život obyvatel.** Služby, které jsou potřeba k běžnému životu nahrazují turistické provozovny. V centru Prahy takřka neseženete domácí potřeby, nenajdete kvalitní železářství. Obyčejné obchody mizí, zato cannabisové lízátko za padesát korun nebo “staročeský” trdelník se dají koupit na každém rohu. Matriošky, falešný

křišťál nebo thajské masáže však Prahu, ani Českou republiku nerepresentují a město zahlcují vizuálním smogem. I turistická nabídka může být vkusná, ekologická a kvalitní.

- 5. Větší péči o veřejný prostor.** Rozšiřujeme parky a zeleň, zklidňujeme ulice a zobytnujeme veřejný prostor. Lidé se v něm musí cítit bezpečně a v přístupu k němu překonávat co nejméně bariér — fyzických i ekonomických. Prostupnost pro peší a cyklisty místo pohozených sdílených koloběžek. Nové parky v prolukách místo ubývajícího prostoru pro relaxační aktivity. Dobře opečovávané odpočinkové zóny a pobytové ulice místo nedostupných a všudypřítomných zahrádek turistických podniků, nepříjemných beer bajků a jiných alkoturistických aktivit — to by měla být vize Prahy příštích let. Jinak hrozí prohlubování pocitů frustrace a nepatřičnosti pro lidi, kteří v Praze žijí.
- 6. Větší zapojování občanů do rozhodování o rozvoji Prahy.** Počínající výstavba v okolí Masarykova nádraží je příkladem toho, že netransparentní postupy veřejných institucí straní developerům a participace obyvatel je často pouze formalitou. Potřebují snad Pražané v centru další luxusní kanceláře a hotel, které navíc produkují množství automobilové dopravy? Nepotřebují spíše park, školku, knihovnu či dostupné bydlení? I když se jich volení zástupci zeptají, nakonec rozhodují potřeby developerů a logika co největšího zisku. Ta však nereaguje na dvě největší krize: bytovou a ekologickou. Institut pro plánování a rozvoje hl. m. Prahy města by měl začít fungovat jako kritická platforma prosazující veřejné zájmy, širokou demokratickou debatu a reálnou participaci obyvatel.
- 7. Péči o kulturní dědictví respektující názory a cítění obyvatel, pro které je město domovem.** Nepovolovat stavební zásahy do organismu a struktury města, které jej architektonicky neobohacují a jediný bonus přinášejí developerům a investorům. Například zpráva monitorovací mise UNESCO a ICOMOS, jejichž komisaři navštívili českou metropoli loni v březnu, se obává tlaku soukromých developerů a vlivu, který soukromý sektor může mít na památkovou ochranu.
- 8. Zdravé životní prostředí, redukce tepelného ostrova a intenzity provozu aut.** U velkých stavebních zásahů ve vnitřním městě důsledně požadovat, aby ponechávaly dostatečnou plochu zeleni korigující městský tepelný ostrov, nebyly předimenzované a nevedly ke zhoršování kvality ovzduší generováním nadměrného počtu cest autem. Uspíšit výstavbu dopravní infrastruktury, která množství aut ve vnitřním městě sníží nabídkou alternativ neznečišťujících ovzduší: nové tramvajové trati, zkapacitnění metra a příměstské železnice i bezpečné cyklotrasy.

K prohlášení se připojují:

Snesitelné bydlení v centru Prahy, z. S

Spolek pro Červený Vrch

Spolek pro Komořany

ZaPět, z. s.

4-občanská, z. s.

Gaudium z.s.

Spolek Cibulka, z.s.

Chodovský spolek

Prokopovo, z. s.

55miliard pro budoucnost, nebo do luftu?

Spolek přátel sídliště Prosek a Střížkov

Náš Braník

Spolek přátel sídliště Ďáblice

Sousedský spolek Letná

Přidej se a strhni to - proti nelegální reklamě ve veřejném prostoru

Za lepší Smíchov

Domov Michle

Klimatická koalice

Komunitní centrum Kampa

Přátelé Malvazinek, z.s

Paměť města

Architekti bez hranic

Piráti Praha 1

Bike Kitchen Praha

Kampus Hybernská

Zelení Praha

Žižkovská noc

Arnika

AutoMat

Klub Za starou Prahu

Stop Airbnb

Letiště Praha Nebourat, Nerozšiřovat

Univerzity za klima

Limity jsme my!

Vzpurná Praha

Fridays For Future Česká republika